

Nota als besluit van de informatieronde

Vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen

De ontplooiing van Vlamingen en Vlaanderen duurzaam bevorderen

Een zorgzame, lerende samen-leving

Goed en doelmatig bestuur

Een goed en helder antwoord geven op de bekommernissen van veel mensen, is onze opdracht: ruimte, rechtszekerheid en aanmoediging om te ondernemen, te investeren en te innoveren; loon en waardering voor wie zich inzet en werkt; meer kwaliteitsvol en werkbaar werk voor zoveel mogelijk mensen; garanties voor een goede en betaalbare woning; degelijk en betaalbaar onderwijs, vorming en opleiding met reële toekomstperspectieven; betaalbare en gewaarborgd beschikbare zorg (kinderopvang, zorg voor personen met een handicap, voor ouderen met zorgbehoeften...); vlot en veilig verkeer; openbare dienstverlening die voor iedereen toegankelijk is; aandacht voor samenlevingsproblemen en voor de schreeuw om meer zekerheid en veiligheid; meer levenskwaliteit dankzij meer tijd voor het gezin; meer ruimte voor de jeugd en een schoner milieu; een sterkere en solidaire samen-leving.

Tijdens mijn informatieronde ontmoette ik – naast politici - verantwoordelijken van diverse organisaties en instanties die elk van de bovenvermelde doelstellingen dag in dag uit helpen waarmaken. Naast en doorheen hun vragen vanuit hun specifieke domein, klinken volgende vier verwachtingen ten aanzien van een nieuwe Vlaamse regering:

1. **Geef** mensen, ondernemers, verenigingen, instellingen en organisaties **meer verantwoordelijkheid** door minder regels, minder lasten, minder zinloze controle en administratie. Schep ruimte en een kader voor initiatief, creativiteit en engagement en honoreer maatschappelijke inzet. Werk niet telkens weer nieuwe, gedetailleerde regels uit.
2. Ontwerp en realiseer het beleid met **maximale betrokkenheid** van de mensen en – in partnerschap – met de vele organisaties, verenigingen, ondernemingen en instellingen die Vlaanderen rijk is. Alleen zo kan het **vertrouwen** tussen samenleving en politiek, tussen samenleving en overheid worden hersteld.
3. **Kom engagementen** en aangegane beloften stipt **na**. Doe geen aankondigingen, beloften en voorstellen die niet voldragen, niet-uitvoerbaar of niet-betaalbaar zijn.
4. Heb **oog voor én benoem de reële samenlevingsuitdagingen**, durf ernaar handelen: gebrek aan sociale samenhang, integratieproblemen, onbehagen, onzekerheid, onveiligheid, onaanvaardbare armoede en sociale uitsluiting, vergrijzing met vele kansen én bijkomende noden aan zorg...

Kortom, de verwachtingen zijn hooggespannen. Vlaanderen heeft immers ontzettend veel troeven: een grote werkkraacht, een hoge scholingsgraad, een sterke ondernemerszin, een breed weefsel van KMO's en zelfstandigen, een unieke centrale ligging, een rijke sociaal-culturele erfenis, goede sociale voorzieningen, uitstekend onderwijs,... Al deze

troeven, de vele mogelijkheden, sterkten en kansen van Vlaanderen tot volle ontplooiing laten komen, dat is onze ambitie.

***

Eendrachtige ploeg voor een resultaatgerichte, dienstbare en geloofwaardige politiek

De essentie van politiek is: geloofwaardig en dienstbaar haalbare en realistische keuzes maken én deze waarmaken om het hoofd te bieden aan de uitdagingen van morgen en overmorgen. Samen met alle partners: de overheid, het middenveld én de hele bevolking bouwen we Vlaanderen verder uit als topregio waar het goed is om (samen) te leven, te wonen, te leren, te ondernemen, te werken, te zorgen... Dit vergt de moed om op de lange en middellange termijn beslissingen te nemen en de overtuiging om te herhalen dat de overheid de samenleving zoveel mogelijk vertrouwen schenkt. Zo geven de overheid en de politiek verantwoordelijkheid terug aan de mensen in plaats van voortdurend de boodschap de wereld in te sturen dat de overheid alle samenlevingsproblemen zelf kan oplossen.

Met een sterke, samenhangende ploeg die eendrachtig beslissingen neemt en deze ook correct uitvoert, kunnen we deze uitdaging aan. Dit vereist het engagement van alle ministers om zich aan een deontologische code te houden.

De overheid kan niet alles én kan het niet alleen: verantwoordelijkheden, rechten en plichten van eenieder.

Bouwen aan een beter Vlaanderen is een opdracht van iedereen. Zoals mensen verwachtingen mogen koesteren van de overheid, verwacht de Vlaamse overheid ook één en ander van eenieder die in Vlaanderen woont en zijn of haar lot aan onze gemeenschap verbindt. Immers, een overheid die niet investeert in de samenleving kan geen inspanning van de samenleving verwachten. Maar, een samenleving die haar verantwoordelijkheid niet neemt, kan moeilijk eisen stellen aan de overheid.

We nodigen iedereen uit om zijn of haar verantwoordelijkheid op te nemen. Alleen zo kunnen we een ambitieus maar realistisch project voor Vlaanderen waarmaken. Vrijheid, rechten en zelfontplooiing zijn onlosmakelijk verbonden met plichten en verantwoordelijkheden voor elkaar en voor de gemeenschap. Dit vereist een beleid dat oog heeft voor gelijke kansen voor iedereen om aan de samenleving deel te hebben. De sociale samenhang herstellen en versterken veronderstelt meer respect. Respect van bestuurders voor mensen. Respect van mensen voor elkaar. Respect van eenieder voor de publieke ruimte.

Een goed bestuur wekt vertrouwen en schept realistische verwachtingen.

Continuïteit: het Pact van Vilvoorde

Een nieuwe bestuursperiode betekent geen afrekening met het verleden. De nieuwe bestuursploeg bouwt constructief voort op die aanzetten en initiatieven die reële antwoorden betekenen op de noden van mensen en de uitdagingen van morgen. Het voortdurend te actualiseren Pact van Vilvoorde, gesloten door de Vlaamse regering en de sociale partners (2001), met 21 doelstellingen voor de toekomst van Vlaanderen, blijft ook voor ons een belangrijke uitdaging. Aan de hand van een monitor meten we systematisch of en in welke mate de doelstellingen worden gehaald.

Een goed bestuur vertrekt van de reële budgettaire mogelijkheden. We nemen geen beslissingen zonder zekerheid dat ze uitvoerbaar en betaalbaar zijn. Zo waken we erover dat we onze engagementen inlossen.

Meer Vlaanderen...

Vele uitdagingen en problemen van mensen in Vlaanderen kunnen niet, of niet afdoende worden aangepakt omdat Vlaanderen niet of niet volledig over de bevoegdheden of hefbomen beschikt om dat effectief te doen. Daarom engageren de Vlaamse regeringspartijen er zich uitdrukkelijk toe om alles in het werk te stellen om de bekende resoluties van het Vlaams parlement van 3 maart 1999, zoals die recent werden geactualiseerd, op korte termijn te realiseren. Concreet gaan we dus voor 1) volledig Vlaamse bevoegdheden voor gezondheidszorg en gezinsbeleid, ontwikkelingsamenwerking, telecommunicatie en het wetenschaps- en technologiebeleid; 2) meer fiscale en financiële autonomie; 3) volledige constitutionele autonomie; 4) de overheveling van de spoorinfrastructuur en de exploitatie ervan 5) een objectieve en doorzichtige solidariteit met de andere deelstaten; 6) homogene bevoegdheidspakketten en dus meer bevoegdheden inzake: het werkgelegenheidsbeleid, energie, het verkeersreglement met inbegrip van het verkeersboetefonds, de huurwetgeving, het participatiefonds, het beleid inzake de grote handelsvestigingen, de rampenverzekering, de bevoegdheden inzake veiligheid, justitie en handhaving van Vlaamse regelgeving en de resterende culturele aangelegenheden (cultuurpact, auteurs- en nevenrechten, ...)

De regeringspartijen engageren zich daarenboven tot de onmiddellijke splitsing van het kiesarrondissement en het gerechtelijke arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde door de goedkeuring van een gemeenschappelijk wetsvoorstel in het federale parlement.

....en een sterke band met Brussel en de Brusselse Vlamingen.

Vlaanderen en Brussel zijn op socio-economisch, welzijns- en cultureel vlak op elkaar aangewezen. We ijveren ervoor dat Brussel een doorleefd tweetalige hoofdstad wordt waar Vlamingen zich thuis voelen. We investeren in de uitbouw van het kapitale netwerk dat Vlaanderen en zijn hoofdstad bindt, ook sociaal-economisch. Als Brussel en Vlaanderen nauwer samenwerken inzake milieu, verkeer, openbaar vervoer, beroepsopleiding en tewerkstelling, en andere beleidsdomeinen dan levert dit een meerwaarde op voor zowel alle Vlamingen als alle Brusselaars.

De Vlaamse rand

In de Vlaamse rand pakken we prioritair de sociale verdringing aan die jongeren en gezinnen dwingt om weg te trekken uit hun geboortestreek. Aangepaste steunmaatregelen vormen de hoeksteen van een Vlaams en sociaal woonbeleid in onze rand. We sporen anderstaligen resoluut aan om zich aan te passen aan hun Vlaamse leefomgeving. Met een premiesysteem zorgen we voor een vernederlandsing van het straatbeeld. Het Vlaams verenigingsleven in de rand geven we een extra ondersteuning. En we kijken streng toe op het respect voor de (taal)wetgeving, vooral in de faciliteitengemeenten.

Globaal financieel raam.

Onze budgettaire doelstelling is een gezond financieel beleid en dus het behoud van een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Vooreerst nemen we de nodige maatregelen zodat bij de uitvoering van de begroting 2004 geen behoefte bestaat om lasten door te schuiven naar komende jaren. Daarnaast is allicht ook een selectieve heroverweging van de uitgaven aan de orde om overbodige en minder essentiële uitgaven te schrappen. Vlaanderen heeft behoefte aan belangrijke investeringen op een aantal vlakken (scholengebouwen, voorzieningen voor senioren en personen met een handicap,

waterzuivering, sociale woningbouw). Vlaanderen beschikt over de nodige financieringscapaciteit om deze investeringen te doen. Wij willen hiervoor bij de heronderhandeling in 2005 van het samenwerkingsakkoord i.v.m. het realiseren van het Stabiliteitspact de nodige ruimte krijgen. Alle niet ESR-aanrekenbare inkomsten van de Vlaamse overheid zullen we recyclen in een investeringsfonds. Zo kunnen we versneld investeren. Vlaanderen kan niet langer als enige entiteit een bijdrage leveren tot een overschot voor de globale overheid.

Aandacht voor kwaliteit, leesbaarheid, uitvoerbaarheid, effectieve uitvoering en effectieve handhaving van de regelgeving.

"Er zijn te veel, te complexe, te gedetailleerde en te snel wijzigende regels in Vlaanderen. Bovendien worden ze onvoldoende gehandhaafd", is een veel gehoorde en terechte klacht. We bouwen een goed georganiseerd regelgevingsproces uit door:

- 1) de invoering van een regelgevingsagenda om voortdurend zicht te hebben op de regelgeving in opmaak;
- 2) het selectief gebruik van witboeken, op basis waarvan we een eerste politiek en maatschappelijk overleg organiseren, voorafgaand aan de redactie van de regelgeving;
- 3) een impactanalyse van voorgenomen regelgeving, in het bijzonder voor de bedrijven;
- 4) voortdurend streven naar minder detaillistische decreten;
- 5) grondige wetsevaluatie voor bestaande regelgeving;
- 6) het centraliseren van de regelgevende capaciteit binnen elk beleidsdomein, zodat de regelgeving niet langer versnipperd wordt uitgewerkt;
- 7) in te spelen op Europa: maximaal wegen op de totstandkoming van Europese regelgeving en deze implementeren zoals ze Europees is vastgesteld, zonder eenzijdig ruimere engagementen aan te gaan;
- 8) de versterking van de effectieve handhaving van Vlaamse regelgeving. In afwachting van meer Vlaamse bevoegdheden voor een eigen, volwaardig veiligheids-, justitie- en handhavingsbeleid, zijn hiervoor waterdichte afspraken vereist met de federale overheid.

Eenvoud siert

Administratieve vereenvoudiging blijft een noodzaak. Eenvoudige procedures binnen de overheid, en tussen de overheid enerzijds en de burgers en ondernemingen anderzijds, zorgen voor een effectiever en efficiënter bestuur. Het aanspreekpunt van de overheid staat best zo dicht mogelijk bij de mensen. We laten de gemeenten evolueren naar aanspreekpunten bij uitstek voor alle verrichtingen van mensen met de overheid. Ondernemingsloketten vervullen deze rol voor de ondernemingen. Met gemeenten en ondernemingsloketten maken we vooraf duidelijke afspraken over financiering en dienstverlening. We zetten de investeringen in e-government voort en gebruiken deze hefboom om procedures te vereenvoudigen. Maar de uitbreiding van e-government mag geen nieuwe bron van uitsluiting worden.

De rol van het middenveld: versterking van het maatschappelijk draagvlak voor het beleid.

Zonder de uiteindelijke beslissingsmacht uit handen te geven, streven we naar een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak voor het beleid door een maximale betrokkenheid van het middenveld: de vele socio-economische organisaties, verenigingen, instellingen en instituties. We definiëren de rol, de opdracht en de wederzijdse bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de overheid en het middenveld in een duidelijk charter en engageren ons tot de correcte naleving.

Sterke lokale besturen

De gemeenten, steden, districten en provincies staan als besturen het dichtst bij de mensen. Het vertrouwen in deze overheden is groot. We versterken de bestuurskracht en slagkracht van de gemeenten en provincies. We betrekken hen nauwer bij het Vlaamse beleid. We maken afspraken met de lokale besturen om de maatschappelijke problemen, als partners, aan te pakken. We realiseren echte interbestuurlijke samenwerking zonder betutteling. We verminderen de taaklast zonder toegevoegde waarde voor de lokale besturen en debureaucratiseren de verhoudingen tussen de besturen en vereenvoudigen de verschillende vormen van intergemeentelijke samenwerking.

***

In deze nota komen niet alle Vlaamse beleidsdomeinen aan bod. Zo is er voorlopig veel te weinig aandacht besteed aan cultuur, jeugd, media, sport ... We hebben ons bewust geconcentreerd op beleidsdomeinen die het nauwst aansluiten bij de bekommernissen van het merendeel van de Vlaamse bevolking. De vele lacunes vangen we op in uitgewerkte en meer gedetailleerde formatienota's, die de basis vormen van het regeerakkoord. Deze zullen uiteraard de totaliteit van de Vlaamse bevoegdheden dekken. De meeste doelstellingen namen we over uit het Pact van Vilvoorde. Deze passen ook in de Europese doelstellingen waartoe Vlaanderen zich geëngageerd heeft en die we willen halen.

Topprioriteit: meer ondernemen, meer werken.

De roeping van Vlaanderen

Voortbouwend op zijn zovele troeven en mogelijkheden, zijn centrale ligging en de hoge productiviteit van zovele mensen, willen we Vlaanderen sterker positioneren als een regio waar industrie en diensten complementair zijn, waar het netwerk van KMO's en zelfstandigen goed kan gedijen, waar de logistieke functie, die steeds meer diensten met toegevoegde waarde omvat, verder wordt uitgebouwd, waar we verder inzetten op innovatie. We zullen Vlaanderen sterker dan ooit promoten en uitbouwen als een ontvangstregio voor buitenlandse en kennisintensieve investeringen met een hoge toegevoegde waarde mét behoud van het sterke industriële weefsel.

In overleg met de SERV-partners werken we systematisch aan een versterkt economisch draagvlak dat flexibel genoeg is om vlót in te spelen op de snel wijzigende Europese en globale context en stabiel genoeg om zekerheid te bieden voor rendabele investeringen en stabiele jobs voor iedereen. Op korte termijn sluiten we een nieuw Vlaams Werkgelegenheidsakkoord, rekening houdend met de beschikbare budgettaire ruimte en met een duidelijk engagement van alle partners om de gemaakte afspraken correct na te leven en uit te voeren.

ONDERNEMEN...

Doelstelling¹.

Vlaanderen is in 2009 verder geëvolueerd naar een **ondernemende samenleving**. De dalende trend van startende ondernemingen is omgebogen. Inzake de netto-aangroei van het aantal ondernemingen hoort Vlaanderen bij de vijf beste Europese regio's.

- We werken aan een positief imago van ondernemerschap en van die opleidingen waaruit relatief gezien veel starters en ondernemers komen; we maken mensen warm voor "ondernemen".
- We vergemakkelijken de start van een eigen zaak of onderneming. Bijzondere aandacht zal gaan naar het opgestarte initiatief van de talentenbank. We scheppen een kader voor een betere kwalitatieve oriënterende vooropleiding en opleiding/begeleiding van starters. We richten deze op nieuwe groeisectoren, sociale economie en nieuwe doelgroepen - waaronder jongeren (< 25 jaar), ouderen (> 55 jaar), allochtonen en vrouwen.
- We zorgen voor een stabiel, sober, rechtszeker en dus voorspelbaar regelgevend kader en voor zo weinig mogelijk administratieve lasten. We maken alle overheidsdiensten on line beschikbaar en zorgen voor één loket voor de onderneming.
- We voeren het sociaal-economisch streekbeleid correct uit en heroriënteren het via o.m. een eenvoudiger en stabiel sociaal-economisch instrumentarium. Het sociaal-economisch streekbeleid krijgt een overzichtelijke structuur.

Ruimte om te ondernemen

- We zorgen voor het snel en makkelijk aansnijden van nieuwe en het saneren van de bestaande bedrijfsterreinen. We realiseren de 7.000 ha extra bedrijventerreinen en de 750.000 ha landbouwgebied zoals voorzien in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) en scheppen vlotte procedures zodat bedrijven deze extra terreinen ook vlug in gebruik kunnen nemen.

Stabiel milieubeleid met vereenvoudigde milieuregels en procedures.

- We realiseren een stabiel, sociaal-economisch onderbouwd milieubeleid met duidelijk geformuleerde milieudoelstellingen en meer ruimte voor de ondernemingen, de landbouw om deze doelstellingen te realiseren. We leveren echter niet in op de milieukwaliteitsdoelstellingen. Dit veronderstelt beter partnerschap, grotere rechtszekerheid en een correctere handhaving als belangrijkste randvoorwaarden voor een duurzame economische ontwikkeling en een gezond investeringsklimaat.
- We vereenvoudigen het stelsel van milieuvergunningen met het oog op een systematische en drastische verkorting van de termijnen voor de aflevering van een vergunning.
- We voeren de "doelgebonden vergunning" of vergunning op hoofdlijnen in: de ondernemingen en landbouwsector krijgen de nodige ruimte om de beste middelen te kiezen voor het halen van de vooropgestelde doelstellingen.

¹ Doelstellingen grotendeels gebaseerd op het Pact van Vilvoorde: 21 doelstellingen voor de 21ste eeuw. De teksten in de kadertjes komen uit het Pact van Vilvoorde, de overige doelstellingen staan in vet.

- Deze legislatuur realiseert de geïntegreerde exploitatievergunning – integratie van bouw- en milieuvergunning.
- We breiden het systeem van de integrale voorwaarden uit naar een maximaal aantal ondernemingen.
- We moduleren de afkoppelingsplicht zodat win-win akkoorden tussen bedrijven en Aquafin mogelijk zijn.

Aftrekbaarheid van delen van de milieuheffing

- We splitsen milieuheffingen op in fiscaal aftrekbare retributies en sturende heffingen.

Landbouw en zeevisserij

- We zorgen voor meer (bestaans)zekerheid voor de landbouwers door een verhoging van het investeringsplafond bij VLIF-steun, een jaarlijks pariteitsonderzoek en innovatieve voorstellen om via projecten van coöperatie een groter deel van de toegevoegde waarde aan de producenten te laten toekomen.
- We werken een toekomstgerichte economische beleidsvisie op landbouw uit, met een echte administratieve vereenvoudiging en de definitieve afbakening van de 750.000 ha landbouwgebied.
- We revitaliseren de landbouw met vereenvoudigde, transparante milieuregels, een vernieuwd mestdecreet en een Vlaams kwaliteitsbeleid gericht op de productie en de promotie van kwalitatief hoogstaande producten.
- We garanderen een goede vertolking van de standpunten van de Vlaamse landbouw op Europees vlak.
- We behouden een eigen Vlaamse kustvisserij en nemen beschermingsmaatregelen voor de Vlaamse reders.

Handel

- We voeren Mercurius-bis in ter ondersteuning van de handelsfunctie als belangrijke economische actor. We versterken de winkels in de stadscentra en stoppen de ongebreidelde toename van de baanwinkels.

Toerisme

- We werken verder aan een volwaardige toeristische productontwikkeling in samenwerking met de private sector met bijzondere aandacht voor strategische planning, marketing, communicatie en distributie.

Globaal fiscaal pact met de lokale besturen

- We sluiten een globaal fiscaal pact met de gemeenten en provincies over o.m. een meer bedrijfsvriendelijke fiscaliteit met een correcte compensatie voor de gemeenten en provincies.

Vlaanderen is tegen 2009 een van de aantrekkelijkste Europese regio's voor de vestiging en de ontwikkeling van ondernemingsactiviteiten. De **investeringsquote** in Vlaanderen behoort dan tot de top 5 van EU-regio's.

- We werken een globaal beleidsraam uit voor en vereenvoudigen de toegang tot (risico) kapitaal met een duidelijke afbakening en afstemming van de doelstellingen, doelgroepen en beleidsdoelstellingen. We realiseren de tante Agaath- en vriendenlening.
- We evalueren het systeem voor de toekenning van expansiesteun en maken er een meer voorspelbaar en rechtszeker stimuleringsinstrument van.

In 2009 wordt een kwart van de omzet van de Vlaamse ondernemingen gerealiseerd via **nieuwe producten en diensten** en is het aantal starters dat vanuit de kenniscentra in Vlaanderen voortspruit, verdubbeld.

- We voeren het innovatiepact correct uit. We realiseren de 3% norm voor investeringen in O&O. We breiden de innovatiepremie voor KMO's uit naar activiteiten van kennistoepassing en voeren steunmaatregelen in voor de O&O-afdelingen van Vlaamse bedrijven. We zorgen er voor dat de investeringen in fundamenteel onderzoek en in bursalen gelijke tred houden met de globale stijging van de middelen voor O&O.

...WERKEN

In 2009 heeft elke Vlaming op actieve leeftijd de gelegenheid én de attitude om een volwaardige job uit te oefenen. De **werkzaamheidsgraad** stijgt jaarlijks en benadert tegen 2009 de 70 procent.

Lastenverlaging

- We maken concrete afspraken met de federale overheid over een verlaging van de lasten op arbeid, in het bijzonder voor die sectoren waar een loonlastenverlaging daadwerkelijk wordt vertaald in nieuwe tewerkstelling, m.n. in de zorgsector en voor het onderzoekspersoneel.
- Binnen haar mogelijkheden neemt ook de Vlaamse overheid maatregelen om de lasten op inkomen uit arbeid te verlagen en dit op een manier dat zowel de werkgevers als de werknemers er beter van worden.

Knelpuntberoepen en begeleiding werklozen

- We pakken het probleem van de knelpuntberoepen aan door betere en gerichte vorming en opleiding, en stemmen de vraag en het aanbod naar werk beter op elkaar af.
- We verzekeren dat elke werkloze binnen de 6 maanden een aangepast en verplicht te volgen individueel traject met training, opleiding en vorming krijgt dat leidt naar een job.
- We openen de tewerkstellingscellen voor alle werknemers die door faillissement hun job verliezen.
- We stellen jaarlijks een coherent actieplan op om werkloosheids- en opleidingsvallen weg te werken. De implementatie van dat plan volgen we systematisch op.

Tewerkstelling van oudere werknemers

- We moedigen jobrotatie, landingsbanen en arbeidsduurvermindering, het aanvaarden van een lagere functie (demotie) zonder verlies van pensioenrechten maar met minder stress aan en ondersteunen peterschapsprojecten (ervaring ter beschikking stellen van bedrijf en maatschappij). Zo houden we oudere werknemers langer aan de slag, gaat ervaring niet verloren en worden jongeren optimaal begeleid.

Sociale economie

- We geven de sociale economie, en in het bijzonder de beschutte en sociale werkplaatsen een volwaardige rol. De sociale economie komt immers tegemoet aan behoeften die niet worden ingevuld en creëert werk voor kansengroepen. Prioriteit blijft integratie in het normale economische circuit.
- We bouwen voort op formules zoals dienstencheques, sociale clausules voor overheidsopdrachten en invoegafdelingen.

Vlaanderen staat in 2009 weer een stap dichterbij de lerende samenleving. Het **levenslang en levensbreed leren** is ingebed in de samenleving. Minstens één Vlaming op de tien tussen 25 en 65 neemt dan deel aan permanente vorming.

Een lerende samenleving erkent ook dat **competenties** waar en hoe men ze ook verwerft, evenwaardig worden erkend.

Opleiding en vorming

- We sporen alle mensen, ook de laagst geschoolden, gericht aan tot het volgen van gerichte permanente vorming, bijscholing en opleiding. Kennis is en blijft onze belangrijkste grondstof. Om deze kennis op peil te houden investeren we in vorming en in bedrijven die werken aan de vorming van het personeel.
- We hebben aandacht voor de fase van de herintreding op de arbeidsmarkt. Mensen, laaggeschoold en hooggeschoold die tijdelijk uit de arbeidsmarkt zijn gestapt, begeleiden we actief om herin te treden. Via het toegankelijk maken van opleidingscheques voor personen zonder arbeidscontract, via het zichtbaar maken van Elders Verworven Competenties (vrijwilligerswerk) en via het aanbieden van arbeidsgewenningscursussen wordt de herintrede op de arbeidsmarkt vergemakkelijkt.
- We maken mogelijk dat ook huisvrouwen, huismannen, (brug)gepensioneerden, meewerkende echtgenoten beroep kunnen doen op de opleidingcheques. Op die manier kunnen zij hun kans op herintreden op de arbeidsmarkt vergemakkelijken.
- We bouwen het concept van de "Elders Verworven Competenties" verder uit.

Het aantal jongeren dat de school verlaat zonder voldoende **startkwalificaties** voor de arbeidsmarkt en de samenleving, is tegen 2009 minstens gehalveerd.

In 2009 is het aantal functioneel **geletterden** en het aantal personen met ICT-vaardigheid gestegen tot meer dan driekwart van de bevolking.

- We herwaarderen en vereenvoudigen de systemen van alternerend leren, alternerend werken. Met alle partners maken we bindende afspraken over een uitbreiding van het aanbod (voorbeeldrol van de overheid, sluitend aanbod aan voortrajecten voor

jongeren die nog niet arbeidsrijp zijn ...), de kwaliteit van de begeleiding en een diploma of getuigschrift na het 6de jaar.

- We overleggen met het onderwijsveld en de ondernemingen over de voorstellen van de Koning Boudewijnstichting "accent op talent" en geven scholen de mogelijkheid om de beschotten tussen ASO, TSO en BSO af te zwakken.
- In overleg met het onderwijs, de bedrijven en de social profit geven we zoveel als mogelijk leerlingen de kans om in het laatste jaar van het middelbaar onderwijs stages te lopen.
- We maken werk van een competentiegerichte opleidingenstructuur en modulering van het opleidingsaanbod.

Dankzij een verhoging van de kwaliteit van de arbeid, van de arbeidsorganisatie en van de loopbaan is in 2009 werkzaam worden en blijven voor iedereen aantrekkelijk. In 2009 ligt de **werkbaarheidsgraad** aanzienlijk hoger.

- We werken aan een raam voor een beter en flexibel loopbaanbeleid dat twee doelstellingen verenigt: enerzijds een betere combinatie arbeid, gezin, sociaal engagement en vrije tijd en anderzijds een langere beroepsloopbaan.

In 2009 is de achterstand van **vrouwen** en van **kansengroepen** (onder wie allochtonen, arbeidsgehandicapten, laaggeschoolden) inzake deelname aan het arbeidsproces in belangrijke mate weggewerkt. Zij zijn o.m. niet langer oververtegenwoordigd in de werkloosheid.

- We versterken de stimuli voor bedrijven om een diversiteitsbeleid te voeren, inspanningsverbintenissen aan te gaan, streefcijfers aan te geven én te halen.
- We werken de activiteitsvallen voor arbeidsgehandicapten effectief weg.
- We erkennen de "Commissie diversiteit" binnen de SERV als forum waar het overleg met de organisaties voor personen met een handicap en allochtonen plaatsvindt.

Gezinnen versterken

Tegen 2009 worden mensen die kiezen voor kinderen sterker gewaardeerd en beloond. Jongeren, gezinnen en alleenstaande ouders in moeilijkheden zijn zeker van de nodige hulp en ondersteuning.

- We gaan voor een overheveling van de bevoegdheden inzake de kinderbijslag naar de gemeenschappen om een coherent gezinsbeleid te kunnen voeren.
- We geven het Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen voldoende middelen om zijn specifieke opdracht te vervullen.
- We realiseren de eerder toegezegde 10.000 extra plaatsen in de kinderopvang, waken over de betaalbaarheid ervan en bouwen de flexibele en occasionele kinderopvang beter uit.
- We voeren de strijd tegen kindermishandeling in al zijn facetten op en trekken daarvoor extra middelen uit ter ondersteuning van de provinciale vertrouwenscentra kindermishandeling. We voeren de strijd tegen oudermishandeling en partnergeweld op.

- We versterken de opvoedings- en gezinsondersteuning als belangrijke schakel in preventie en in begeleiding van gezinnen in problematische opvoedingssituaties en wanneer een jongere een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd.
- We erkennen en ondersteunen het socio-cultureel vormingswerk als aanbieder van opvoedings- en gezinsondersteuning.
- We versterken het alcohol-, tabak- en drugpreventiebeleid.
- We schaffen de successierechten tussen gehuwden en wettelijk samenwonenden af.
- Wij hebben aandacht voor de problematiek van kinderverdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen. Er komt voldoende opvangcapaciteit voor niet begeleide minderjarige vreemdelingen die geen asiel aanvragen. In het onderwijs wordt gezorgd voor concrete informatie om kinderen weerbaar te maken tegen seksueel misbruik. De problematiek van de "weglopers" wordt ernstig genomen. We zorgen voor begeleiding vanuit de hulpverlening die gericht is op het aanpakken en oplossen van de problemen die er ten grondslag aan liggen.

Een betaalbare woning voor iedereen

Het aantal mensen dat toegang heeft tot een betaalbare en kwaliteitsvolle woning is substantieel gestegen tegen 2009. Er is weer meer en beter toegankelijke bouwgrond beschikbaar.

- We erkennen dat de belangrijkste rol om de betaalbaarheid van bouwgronden en woningen te waarborgen bij de private huur- en koopmarkt ligt. Met positieve stimulansen moedigen we de private sector aan om het aanbod te verruimen en zo de woningprijs te drukken. De overheid moet de betaalbaarheid garanderen en zal waken over de woonkwaliteit.
- We geven prikkels aan eigenaars om hun private woning gedurende een voldoende lange periode te verhuren aan een sociaal verhuurkantoor of sociale huisvestingsmaatschappij die deze woning verder doorverhuurt tegen sociale voorwaarden.
- We breiden het aanbod aan bouwgrond uit: elke gemeente kan de komende legislatuur twee woonuitbreidingsgebieden aansnijden zonder woonbehoeftestudie en zonder BPA/RUP (één voor en één na 2007). De helft moet sociale kavels zijn indien de gemeente de norm inzake sociale woningen nog niet heeft bereikt.
- We pakken grond- en woningspeculatie aan door het speculatief in eigendom houden van onbebouwde percelen bouwgrond te ontmoedigen. De overheid investeert om verloederde panden aan te kopen met het oog op renovatie en uitbreiding van het woningaanbod.
- We verhogen het inkomensplafond voor de toekenning van huurtoelagen.
- We voeren een renovatiepremie in.
- We breiden het aanbod aan sociale huur- en koopwoningen sterk uit door een verhoging van de middelen voor traditionele sociale woningbouw. Op die manier werken we de lange wachtlijsten in de sociale huur- en koopsector weg.
- We stimuleren de betrokkenheid van bewoners in sociale huurprojecten door de opname van deze verplichting in de beheersovereenkomsten van Vlaanderen met

de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Tegen 2009 is er een betere spreiding in de sociale huisvesting en een evenwichtiger samenstelling van buurten en wijken.

- Elke gemeente realiseert sociale woningen op zijn grondgebied. Meer concreet heeft tegen 2009 een substantieel deel van het woningaanbod in elke gemeente een sociaal karakter.
- We geven huisvestingsmaatschappijen de mogelijkheid om domiciliefraude, overlast en huurschade en huurachterstal kordaat aan te pakken.
- We moedigen de huisvestingsmaatschappijen aan tot een diepgaander onderzoek naar het woningbezit, ook en vooral in het buitenland van de kandidaat-huurders. Vlaanderen moet bi- of multilaterale verdragen afsluiten waardoor een bewijs van het kadaster of van vergelijkbare diensten in het buitenland over het al dan niet eigendombezit van de kandidaat-huurders opgevraagd kan worden

Zorgen voor mekaar, zeker van zorg: de zorgwaarborg.

Tegen 2009 waarborgt Vlaanderen een toereikend, efficiënt, effectief en voor iedereen toegankelijk, betaalbaar en kwaliteitsvol zorgaanbod .

Algemene beleidsopties

- We zetten een meerjarenplanning op voor de uitbouw van de zorg in de diverse sectoren, met een noodzakelijk groeipad (binnen budgettaire mogelijkheden), volgend op uniforme registratie (zonder dubbeltelling) en onderzoek van de toekomstige noden.
- Van alle nieuwe voorstellen van decreten en uitvoeringsbepalingen berekenen we vooraf de financiële implicatie voor de instellingen en zorgaanbieders.
- We engageren ons tot een correcte financiering die voortvloeit uit nieuwe regels en verplichtingen.
- We vereenvoudigen en versoepelen de regelgeving voor alle actoren én gebruikers in de welzijnszorg.
- We realiseren maximaal de automatische toekenning van rechten en tegemoetkomingen en schrappen overbodige administratieve verplichtingen.

Zorgverzekering

- We maken de financiering van de zorgverzekering meer inkomensgebonden en bestuderen het concept van een maximumfactuur voor zorg.
- De tegemoetkoming voor thuiszorg en voor de geregistreerde mantelzorger in het raam van de zorgverzekering wordt even hoog als bij residentiële zorg. We werken de onlogische regels en discriminaties in de huidige reglementering inzake toegang tot een tegemoetkoming weg onder meer voor personen met een handicap.

Investerings en infrastructuur

- We realiseren een stappenplan om de (budgettaire) achterstand in investeringsdossiers weg te werken. We vereenvoudigen de procedures, herstellen de rechtszekerheid en zoeken naar andere financieringsmechanismen voor de realisatie en innovatie van woon- en zorgentiteiten.

Preventie

- We drijven de investeringen in preventieve gezondheidszorg en gezondheids - promotie op en investeren in het bijzonder in zelfmoordpreventie, ook en vooral bij jongeren.
- We doen sterker appèl op ieders verantwoordelijkheid om zijn of haar gezondheid te bewaken en te bevorderen.
- We verzamelen systematisch gegevens over gezondheidsrisico's (roken, druggebruik, overgewicht, gebrek aan beweging, depressies, oorzaken van osteoporose, vervuiling enz.) en trekken daaruit conclusies voor het preventie- en gezondheidsbeleid.

Thuiszorg

- We voeren het thuiszorgdecreet correct uit (groeipad voor de diensten voor gezinszorg van 4% op jaarbasis).
- Kiezen voor verzorging thuis moet financieel neutraal zijn voor wie zorg nodig heeft. Kiezen om thuis te worden verzorgd mag in geen geval duurder zijn dan een opname in een ziekenhuis, rust- en verzorgingstehuis of andere instelling.
- We maken een kritische analyse, heroverwegen en schrappen zonodig alle van bovenaf opgelegde samenwerkingsinitiatieven en overlegstructuren, waarvan de toegevoegde waarde kleiner is dan de administratieve last, zonder te raken aan het overleg met en rond de zorggebruiker.

Inspraak van en zorg voor ouderen

- We betrekken senioren en seniorenorganisaties maximaal bij het beleid in een stijl van openheid en partnerschap waarin ouderen de kans behouden om verantwoordelijkheid op te nemen.
- We schenken zorgbehoevende senioren snel toegang tot zorg op maat door de effectieve realisatie van de vooropgestelde programmering inzake thuiszorg, gezins- en poets hulp, dag-, nacht- en kortverblijf.
- We laten de rusthuizen evolueren tot open leef-, woon- en zorgcentra.
- We trekken de investeringsmiddelen voor serviceflats, comfortflats, rust- en verzorgingstehuizen op, waken over de betaalbaarheid ervan en over de transparantie van de facturen.

Geestelijke gezondheidszorg

- We zorgen ervoor dat meer mensen met vragen over hun geestelijke gezondheid sneller worden geholpen in centra voor geestelijke gezondheidszorg, in het bijzonder met het oog op zelfmoordpreventie.
- We zorgen voor een voldoende enveloppefinanciering voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg en garanderen dat de overheid de opgelegde normen en verplichtingen correct financiert.

Zorg voor personen met een handicap

- We komen de aangegane engagementen na en passen de investeringsinspanningen en ondersteuningsmiddelen voor personen met een handicap (onder meer het persoonlijk assistentiebudget en het persoonsgebonden budget) aan in functie van de behoeften, zodat tegen het einde van de legislatuur de wachtlijsten effectief zijn weggewerkt.

Investeren in onderwijs, investeren in de toekomst

Tegen 2009 is het onderwijs meer gedemocratiseerd: alle kinderen/jongeren hebben toegang tot betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief onderwijs op maat en met eerbiediging van de vrije keuze.

De **dualisering** van de samenleving wordt bestreden door iedereen de toegang tot leerinitiatieven te garanderen en door doorheen het gehele leerproces effectief en efficiënt ongelijke kansen aan te pakken.

Gratis basisonderwijs

- We maken het basisonderwijs selectief kosteloos, te beginnen met het 6de leerjaar en zo geleidelijk afzakkend tot het eerste leerjaar.

Vrijheid van onderwijs, gelijke financiering van leerlingen

- We garanderen de vrijheid van onderwijs en zorgen voor een correcte implementatie van de studie en de afspraken over de gelijke financiering van alle leerlingen, rekening houdend met de concrete behoeften en noden ten gevolge van bijv. leerachterstand, karakterstoornissen, kansarmoede... ongeacht naar welke school ze gaan. We leggen de lat o.m. gelijk via een correcte financiering van het leerlingenvervoer. Voor het leerlingenvervoer leggen we de nadruk op samenwerking om een vlot leerlingenvervoer met minder lange busritten voor de kinderen te realiseren.
- Leerlingen, ouders, leerkrachten, inrichtende machten, en vertegenwoordigers uit het sociaal en economisch leven krijgen de kans om de school mee gestalte te geven via actieve en open vormen van participatie op maat van elke school of scholengemeenschap.

Herwaardering TSO en BSO

- We voorzien bijkomende middelen om de bestaande machineparken up-to-date te maken in functie van de machinerichtlijnen en arbeidsmiddelenrichtlijnen. We passen de infrastructuur aan aan de welzijns- en milieuwetgeving, aan de hedendaagse eisen op gebied van technologie en aan een attractieve leeromgeving die vakkenintegratie mogelijk maakt.

Ondersteuning directies

- We bieden schooldirecties, met name die van het basisonderwijs, een goede valorisatie, omkadering en ondersteuning.

Hoger onderwijs

- We zorgen ervoor dat meer gezinnen met een bescheiden inkomen in aanmerking komen voor een automatisch toegekende studietoelage of studiefinanciering.
- We reiken de hogescholen en universiteiten voldoende werkingsmiddelen aan.
- We leggen een groeipad naar gelijke sociale toelagen voor het hoger onderwijs, zodat er wat deze toelagen betreft geen onderscheid meer bestaat tussen de hogescholen en de universiteiten.

Schoolgebouwen

- We geven ruimere mogelijkheden aan scholen om de schoolinfrastructuur weer volledig in orde te brengen en aan te passen aan de huidige verwachtingen en normen. Daartoe trekken we de middelen op en vereenvoudigen we de procedures. Waar mogelijk stimuleren we samenwerking tussen scholen voor dure technische infrastructuur.
- Scholen krijgen de kans om voor de renovatie en het onderhoud van schoolgebouwen een beroep te doen op jongeren die deeltijds leren/deeltijds werken in relevante disciplines. We nemen het onderhoud en de renovatie van schoolgebouwen in de mate van het mogelijke op in het circuit van de sociale economie.

Erkenning van de autonomie van de scholen

- Scholen krijgen ruimte om de eigen missie en visie te realiseren. We verminderen het aantal eindtermen en ontwikkelingsdoelen zodat het kerncurriculum ongeveer de helft van de onderwijstijd omvat.

Rust voor het onderwijs

- We vereenvoudigen de onderwijswetgeving. We stappen af van strakke en blinde procedures en waken erover dat de overheid zich beperkt tot een rechtszeker kader dat niet om de haverklap wijzigt. Scholen krijgen een kwaliteitskader waarbij ze op hun output worden getoetst, maar voorts hun vrijheid behouden.
- Voor de toenemende groep "schoolonbekwame" jongeren: hardnekkige spijbelaars en leerlingen met gedragsproblemen zorgen we voor voldoende time-outinitiatieven buiten het onderwijs. Door hun zelfbeeld op te schroeven helpen we die jongeren om terug te keren naar het onderwijs.

De samenleving versterken: meer sociale samenhang, meer zekerheid, meer veiligheid

De **armoedebestrijding en sociale cohesie** zijn in 2009 zo ver gevorderd dat Vlaanderen zich op deze terreinen bij de top 5 van EU-regio's bevindt. Alle inwoners en doelgroepen hebben tijdens elke levensfase voldoende ontwikkelingskansen en keuzemogelijkheden om op elk domein deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

- We schakelen mensen die in armoede leven en hun organisaties tijdig in bij de voorbereiding van het beleid.
- We eerbiedigen het toegezegde budgettaire groeipad voor het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen.
- We maken werk van een zo ruim mogelijke automatische toekenning van rechten en maken daarover afspraken met o.m. de OCMW's.
- Elk beleidsdomein heeft aandacht voor armoedebestrijding en risicoverlaging.

In 2009 neemt meer dan één op de twee Vlamingen actief deel aan het verenigingsleven. Door de versterking van het **sociaal kapitaal** is het vertrouwen van de mensen in de samenleving en zijn instituties verhoogd. Iedereen voelt zich dankzij een actieve participatie aan en van het middenveld beter betrokken bij de gemeenschap. Hierdoor is het democratisch gehalte van Vlaanderen verbeterd.

- We maken een globale evaluatie met daaraan gekoppeld een bijsturing van het decreet lokaal cultuurbeleid zodat alle Vlaamse gemeenten de culturele kaart van Vlaanderen kunnen inkleuren en de witte vlekken verdwijnen (bijvoorbeeld door infrastructuurvereisten te vervangen door criteria inzake ondersteuning van het lokale verenigingsleven. Voldoende middelen zijn nodig voor organisaties en mensen die cultuur "maken" in de gemeenten en steden (kunstenaars, kunsteducatieve organisaties, socio-culturele verenigingen, sociaal-artistieke werkingen, erfgoedorganisaties, amateurkunsten, ...).
- We scheppen een goed kader voor de materiële en logistieke ondersteuning door de lokale overheden van het verenigingsleven.
- De Vlaamse overheid zal de billijke vergoeding financieel en administratief ten laste nemen en onderhandelt de financiering van een vrijstellingsregeling inzake auteursrechten voor socio- culturele verenigingen.
- We versterken, verbreden en verdiepen het cultuurbeleid in al zijn diversiteit en verhogen de cultuurparticipatie van eenieder die in Vlaanderen woont.

De maatschappelijke overlast (sluikstort, illegaliteit, verloedering, verkrotting...), het onveiligheidsgevoel en het aantal misdrijven daalt fors tegen 2009. Een veiligheidsnetwerk laat toe om binnen een korte termijn van overheidswege (bestuursrechtelijk, politieel, burgerrechtelijk of strafrechtelijk) te reageren op alle vastgestelde misdrijven. Er is een goed instrumentarium uitgewerkt om te reageren op overlast en criminaliteit gepleegd door jongeren. De tevredenheid over dienstverlening inzake veiligheid (klantvriendelijkheid, snelheid, effectiviteit, legitimiteit, afwezigheid van klachten) stijgt tot 90%.

- In afwachting van een gedeeltelijke defederalisering van bevoegdheden inzake justitie en veiligheid, putten we alle mogelijkheden uit waarover Vlaanderen beschikt om een doortastend veiligheids- en handhavingsbeleid te voeren.
- We nemen het initiatief tot een overleg tussen de besturen (federaal, Vlaams en lokaal) om een betere afstemming van het beleid te realiseren voor een doortastende en gerichte aanpak van problemen van illegaliteit, concentratie van asielzoekers, niet-correcte toepassing van wetgeving...

Integratie: een verhaal van rechten én plichten

Tegen 2009 spreekt iedereen die in Vlaanderen komt wonen/woont binnen de twee jaar Nederlands. Hij/zij kent zijn/haar weg in en heeft kennis van de basisnormen en waarden van de Vlaamse samenleving.

- Een open, tolerant en verdraagzaam Vlaanderen vereist een beleid dat vertrekt van een goed evenwicht tussen rechten en plichten van mensen en de actieve integratie van nieuwkomers in onze samenleving. Alle mensen die naar Vlaanderen migreren en categorieën allochtonen die in Vlaanderen wonen maar nog geen Nederlands spreken of de Vlaamse samenleving niet of onvoldoende kennen, krijgen het recht en de plicht om een inburgeringstraject op maat te volgen, te beginnen met prioritaire groepen zoals werklozen... Om een behoeftedekkend aanbod aan inburgeringstrajecten te realiseren, verbreden we de mogelijkheid voor vrijwilligers met bewezen vaardigheden op het vlak van het geven van cursussen Nederlands en maatschappelijke oriëntatie, om les te geven en deze mensen te begeleiden. Allochtone oudkomers en nieuwkomers die over voldoende bestaansmiddelen beschikken, betalen zelf een deel of het geheel van de kosten voor het inburgeringstraject.
- We verruimen het toepassingsgebied van het inburgeringstraject tot alle nieuwkomers en Nederlandsonkundige oudkomers. Ook mensen die naar hier komen op basis van gezinshereniging met een Belg of een EU-burger moeten het inburgeringstraject volgen.
- We onderhandelen met de federale overheid om de nationaliteitswet te verstrengen en met volgende punten aan te vullen: integratiebereidheid, in hoofdzaak via de kennis van de streektaal; een grotere "migratieneutraliteit"; de mogelijkheid om de Belgische nationaliteit te ontnemen van wie deze door onjuiste verklaringen of op frauduleuze wijze heeft verworven.

Een rijk cultureel aanbod voor zoveel cultuurparticipanten als mogelijk.

Tegen 2009 is Vlaanderen een samenleving die mee door een cultureel project worden gedragen. Culturele actoren voelen er zich thuis en ondersteund. De helft van de Vlaamse bevolking voelt zich een regelmatig cultuurparticipant.

- We ondersteunen en versterken de diversiteit, dynamiek en vernieuwing in het kunstenlandschap en bevorderen synergieën met o.a. onderwijs, welzijn, maatschappelijke integratie en andere beleidsdomeinen.
- De Vlaamse overheid moet prioritair investeren in de renovatie van haar eigen cultureel patrimonium zoals het KMSK, deSingel en de Vlopera in Antwerpen. Daarnaast kan in samenwerking met de respectieve stadsbesturen geïnvesteerd

worden in de bouw van het Museum Aan de Stroom in Antwerpen, in een structurele infrastructuursubsidie voor het Brugse Concertgebouw, in het stadsmuseum de Bijloke in Gent en in de museumsite in Leuven.

- We voeren een Vrije Tijds+kaart in voor elke Vlaming. Die kaart is een samenvoeging van alle kortingsystemen in de cultuur-, sport- en toeristische sector. Ze is eenvoudig in gebruik voor de bezoekers van cultuur-, sport- en toeristische instellingen. Ze vervangt andere lidkaarten en kortingsystemen. Iedereen krijgt dezelfde kaart, zodat er geen stigmatisering van 'bijzondere doelgroepen' is. Elke gebruiker krijgt elk jaar een credit om deel te nemen aan cultuur-, sport- of toeristische activiteiten of lid te worden van sport- of cultuurvereniging.

Ruimte voor jongeren

Kinderen en jongeren hebben tijd en ruimte om jong te zijn. Ze voelen zich welkom en betrokken bij de uitbouw van de samenleving

- We creëren meer ruimte voor kinderen en jongeren: speelruimte, ruimte voor kampplaatsen, jeugdlokalen voor jongerenorganisaties, ...
- We betrekken jongeren maximaal bij het beleid door onze beleidsstijl: een stijl van openheid en partnerschap waarin jongeren de kans krijgen om verantwoordelijkheid op te nemen. Ze krijgen inspraak op elk beleidsniveau met het oog op een actieve jongerenparticipatie.
- We ondersteunen het jongerenverenigingsleven, vrijwilligerswerk en jeugdwerk. Het eerste Vlaamse Jeugdbeleidsplan wordt geëvalueerd en er wordt een nieuw Vlaams Jeugdbeleidsplan opgesteld. Belangrijke beleidsaccenten hierin zijn: jongeren hebben een eigen plek (fuijproblematiek, jeugdlokalen, ruimte om te spelen en om op kamp te gaan, ...), jongeren hebben recht op correcte informatie.

Sterke steden, gemeenten en provincies: partners in goed bestuur.

De bestuurskracht en de autonomie van en de samenwerking, in partnerschap, met de lokale besturen (gemeenten, steden, districten en provincies) is versterkt.

- We geven een zo groot mogelijke autonomie aan de lokale besturen en realiseren een goed partnerschap tussen en structureel overleg met de lokale besturen en hun verenigingen.
- We bieden een raam aan de steden en gemeenten om een participatief beleid uit te bouwen en een beperkt deel van de gemeentemiddelen ter beschikking te stellen van wijken en buurten voor de realisatie van eigen, specifieke beleidsdoelstellingen.
- Alle Vlaamse beslissingen toetsen we op al hun gevolgen voor de lokale besturen.
- We leggen geen bijkomende verplichtingen op aan de lokale besturen, zonder correcte financiering voor de realisatie van deze verplichtingen.
- We onderhandelen over en sluiten een globaal fiscaal pact met de gemeenten en provincies over o.m. 1) een meer bedrijfsvriendelijke fiscaliteit met een correcte compensatie voor de gemeenten en provincies; 2) mogelijkheden voor de lokale

besturen om de gemeentelijke fiscaliteit te differentiëren om een beleid te voeren ter versterking van dorps – en stadskernen.

- We realiseren een kaderdecreet interbestuurlijke samenwerking. Het is cruciaal dat gemeenten, provincies en de Vlaamse overheid interbestuurlijk samenwerken met het oog op een effectievere, snellere en meer klantgerichte dienstverlening, zodat de termijnen voor besluitvorming – toekenning van vergunningen en tegemoetkomingen – drastisch worden verkort en de kwaliteit van de besluitvorming verbetert.

Veiliger en vlotter verkeer

De **verkeersveiligheid** is in 2009 dermate verbeterd, dat Vlaanderen zijn achterstand tegenover de huidige Europese koplopers heeft gehalveerd.

- We implementeren het STOP-principe: veiliger voet- en fietspaden, betere kwaliteit en capaciteit voor openbaar vervoer en invoering van intelligente snelheidsbegrenzers in voertuigen.
- We bieden elk verkeersslachtoffer in Vlaanderen een zorgzame, integrale en efficiënte ondersteuning.

De **bereikbaarheid** van de economische en maatschappelijke activiteiten is in 2009 verhoogd door een toename van het gemeenschappelijk vervoer, de wegwerking van missing links waar nodig, bedrijfsvervoersplannen en het doelmatig gebruik van de bestaande vervoerscapaciteit.

- We verzekeren een efficiënt logistiek platform in Vlaanderen.
- We vullen het "mobiliteitsplan Vlaanderen" aan met maatregelen voor een betere infrastructuur, een beter gebruik van de infrastructuur en een betere afstemming van het mobiliteitsbeleid op het planologisch en locatiebeleid en voeren het systematisch en correct uit: o.m. zorgen we voor de invulling van de missing links in het wegennet en stimuleren we verder sterk de binnenscheepvaart.
- De Nederlands-Vlaamse politieke besluitvorming m.b.t. de Schelde moet binnen de vooropgestelde termijn, d.w.z. voor het einde van 2004, worden afgerond en garanties bevatten voor een rechtszekere uitvoering.
- Vanuit Vlaanderen wegen we mee op de realisatie van infrastructuurwerken die essentieel zijn voor de ontwikkeling van Vlaanderen, in het bijzonder de Liefkenshoekspoortunnel, het diablo-project (de tweede spoorontsluiting van Zaventem) en het Gewestelijke Expresnet. We maken samenwerkingsovereenkomsten tussen de NMBS en de Lijn mogelijk en stimuleren deze samenwerking om een geïntegreerd aanbod aan openbaar vervoer mogelijk te maken.
- We voeren het wegvignet in ter vervanging van de verkeersbelasting, zodat voortaan iedereen, ook buitenlanders, betaalt voor het gebruik van onze wegeninfrastructuur. Het tarief is gekoppeld aan de fiscale pK. We voorzien in een korting voor chauffeurs die veilig rijden en geen overtredingen begaan.

Rechtszekere ruimtelijke ordening

Er is een rechtszekere ruimtelijke ordening met minder lasten voor kandidaat-bouwers en -verbouwers en zonder willekeur gerealiseerd die de maatschappelijke doelstellingen op het vlak van ondernemen, wonen, maatschappelijke dienstverlening maximaal ondersteunt.

- We onderschrijven de nood aan een lange termijnvisie voor de ruimtelijke ordening. Deze legislatuur beperkt zich tot de voorbereiding van een eerste herziening van het RSV.
- We introduceren een klantgerichte en snellere afhandeling van bouwvergunning-aanvragen en preciseren vage begrippen als "ruimtelijke draagkracht" enz. zodat mensen veel beter kunnen inschatten en voorspellen onder welke voorwaarde ze een bouwvergunning kunnen bekomen.
- We schrappen de bevoegdheid van de gemachtigde ambtenaar om in beroep te gaan tegen de beslissingen inzake ruimtelijke ordening van de Bestendige Deputatie. Voor dergelijke beslissingen speelt enkel nog het algemeen toezicht van de Vlaamse overheid.
- De lokale besturen krijgen de mogelijkheid om bij de Vlaamse overheid in beroep te gaan tegen afwijzende beslissingen op vergunningsaanvragen.

Een gezonde leefomgeving

In het belang van onze gezondheid kiezen we voor duurzame ontwikkeling en een schoon milieu.

Energie

- Wij kiezen resoluut voor een groter aandeel lokaal geproduceerde hernieuwbare energie uit windenergie, biomassa, zonne-energie. We stimuleren gemeenten, provincies én ondernemingen om een maximaal aandeel hernieuwbare energieproductie op hun grondgebied mogelijk te maken.
- We stimuleren onderzoek en investeringen in en het gebruik van hernieuwbare energie.
- We gaan voor een verdere vermindering van het energieverbruik van de gezinnen met 7,5% tegen 2010 in vergelijking met 1999. Dit gebeurt o.m. via de ondersteuning van isolatie van bestaande woningen, het dag/nachttarief of de aankoop van energie-efficiënte huishoudtoestellen
- Bij elke verbouwing of nieuwbouw van een overheidsgebouw wordt een energie- en milieubalans opgemaakt.
- We bepleiten een overdracht van de bevoegdheid inzake energietarieven. We stoppen met het verhogen van de energierekening via het doorrekenen van allerlei initiatieven in de distributievergoeding.
- We doen de isolatienormen op nieuwbouw en vernieuwbouw eerbiedigen.

Water

- We voeren een integraal waterbeleid: Vlaanderen moet een globaal beleid voeren inzake productie, distributie van drinkwater en van zuivering van afvalwater. De bestaande structuren moeten vereenvoudigd worden, de overheid moet de rol van onafhankelijke regulator krijgen, er moet één factuur komen voor zuivering en drinkwater, de maatschappijen moeten onafhankelijke operatoren worden.

Brownfields

- We pakken de brownfieldproblematiek (vervuilde bedrijfsgronden) beter aan door optimale samenwerking en kostendeling tussen de Vlaamse overheid, de gemeenten en de private industriële sector. We zorgen voor kortere en efficiëntere procedures met minder vormvereisten, zonder dat dit de kwaliteit van de sanering aantast. De overheid engageert zich om de bodemsanering actief te coördineren. We realiseren een vlugge sanering van vervuilde gronden met gezondheidsrisico's.
- Via saneringsfondsen verdelen we de kosten voor de sanering van gronden, vervuild door lekkende (huisbrand)olietanks en vervuilde tankstations.
- We vereenvoudigen drastisch het bodemsaneringsdecreet zodat voor de gezinnen komaf wordt gemaakt met "overbodige" bodemattesten.

Vlaanderen in Europa en in de wereld

De aanwezigheid van Vlaanderen in Europa en in de wereld is merkelijk versterkt tegen 2009. Dit blijkt uit de mate waarin Vlaanderen inhoudelijk kan wegen op de Europese besluitvorming en haar buitenlands beleid vorm geeft.

- We behartigen pro-actief de Vlaamse belangen op het Europese forum, anticiperen maximaal op de kansen die zich in de EU aanbieden en zorgen voor een goede coördinatie van het beleid m.b.t. de EU.
- We gaan voor groeiende samenwerking met een aantal goedgekozen landen en regio's en met de multilaterale organisaties, met respect voor de mensenrechten en gebaseerd op de universele waarden inzake rechtsstaat, democratie, conflictbeheersing.
- Vlaanderen zal zijn actieve bijdrage leveren aan de 0,7%-norm inzake ontwikkelingssamenwerking en aan de Europese en internationale engagementen inzake duurzame ontwikkeling.

De uitdagingen zijn groot maar de Vlamingen hebben voldoende troeven in huis om ze aan te pakken. Willen we onze toekomst veilig stellen, dan moeten we ambitie koppelen aan redelijkheid, moeten we af van het idee dat de politiek alle oplossingen in petto heeft en moeten we de samenwerking versterken met iedereen die gelooft in een betere samenleving.

Yves Leterme, informateur